

ОНТОН ЫЛА ЧУОРААН ЧУГДААРБЫТА

Бииги биир дойдулаахпыт Саха АССР Министр-дэрин Советын председателэ, ССКП обкомун бастакы секретара Илья Егорович Винокуров төрөөбүтэ 90 сыла туолуутунан сибээстээн, араас сирдэртэн кини киһиэхэ аламабай сыһыанын, ханна да сырыттар үлэбэ саага сүүрэн кириэрин өйөөрүн туһунан ахтылар иһиллэ тураллар. Хатыг Арыс оскуолата маанай үлэбэ кириитигэр Илья Егорович кырата суох кылааты огорсубутун Чурапчыттан педагогической үлэ ветерана Илья Софронович Хоютанов норуот үөрэҕириитин музейыгар манньк суруйан ыппыта.

1940 с. кыһыгы өрөбүл кэмигэр, Нам ситэтэ суох орто оскуолаттан Хоютанов И. С. Аппааныга төрөппүттэргэ муньах огоро барбыт уонна бу бөһүөлэккэ оҕо элбэҕин, ыраахтан сылдьан кыра оҕолор үөрэнэллэрэ ыараханын, онон кыаллар буоллаҕына, Аппааныга начальнай оскуола аһаахха сөбүн кэпсээбит. Кэпсэтингэ төрөппүттэр быыстарыттан ыс-араҕас хааннаах, тор курдук бы-

тыктаах киһи тахсан: «Ити мин амыдайым сөпкө эттэ. Өйдөөг эрэ, кырдыаҥастар, мантан Куонда Кириэһэ биэс биэрэтэ сир. Кыһын кыра оҕолор тымныыга тоҕоллор, саас ити киһи бааһына тибиитигэр эрэйдэнэллэр. Сарсыарда аанһа аһаа-бакка оскуолаҕа барбыт оҕолор доруобуйаларыгар да оҕустараллар. Манна Аппааныга оскуоланы аһары Хоютанов сөпкө этэр. Онон ити боппуруоһу миэстэтэтигэр туруорсун, бииги өйүүхпүт», — диэбит.

Учуутал Хоютанов Илья Егорович урут көрбөтөх киһитэ эбит. Онон кини муньаахха кэлэн дьон ортотугар олохторун билбэтэх. «Муньаах кэнниттэн Илья Егорович миэхэ чугаһаан эйэбэс баҕайытык кэпсэппиттэн уонна кинини билбэтэхпиттэн кыбыһынным, кэлин уоскуйан баран үөрдүм уонна бэйэм саха тылын учуутала эрээн «амыдай» диэн тылы билбэппиттэн сөхтүм», — диэн суруйар.

Колхоз председателэ Егор Эверстов, партийнай тэрилтэ секретара Дмитриев, нэһилиэк Советын председателэ С. Стрекаловская, бух-

галтер Т. Охлопков, төрөппүттэр Данил Дьяконов, Винокуров (хос аата «Сопхуос»), Хобороос Евсеева, Сөдүөрэ Маркова уонна сэбиэдиссэй И. С. Хоютанов балаҕан ыйын 1 күнүгэр 1940 сылга эргэ кулууп таһыгар уопсай дьиэбэ икки кылаастаах оскуола аһан алтан чуораны чугдаардыбыттара.

1941—1942 с.с. үөрэх дьылыгар «Маалыҥкай» дьыагыгар 3 кылаастаах начальнай оскуоланы үлэлэтэллэр. 1942 с. күһүн куораттан И. Е. Винокуров тахса сылдьан оскуола үлэтин-хамнаһын кытта билсэн баран, кыаммат төрөппүттээх оҕолорго интернат астарбыт уонна оскуолаҕа нагляднай пособие булалларыгар анаан харчы бөдөрбөт. Оскуола сэбиэдиссэйдэ Хоютанову бэйэтин кытта илдьэ кириэн, ол көрдөрөн үөрэтэр тэриллэри таһааран биэрэллэригэр дьаһайбыт.

1942 с. саас Намга өрүс эрдэ эстэн 3 борохуот, 11 бээрса мууһу кытта хоту устубуттарыгар Илья Егорович итилэри көрдөөн төһүнэрэргэ хаста да кырыган кэлэ сылдьыбытын Хою-

танов И. С. сиһилин суруйбут. И. Е. Винокуров Амма, Чурапчы, Таатта оройуоннарыгар бара сылдьан тутатына араас кээмэйдээх көмөлөрү онортообутун туһунан республика хаһыаттарыгар дьон махтанан суруйбут ахтылара тахсыталаабыттара хаһыс да сыла буолла. Итилэр бары норуот үөрэҕириитин музейыгар сааһыланан, тиһиллэн сыталлар.

Дьэ ити курдук И. Е. Винокуров дойду ыарахан кэмигэр бэйэтин сыралаах үлэтинэн 1945 сыллаах Кыайыны уһансыбыта, норуоттан барба махталы ылбыта. Улахан дуоһунастаах үлэһит лоп-бааччы уонна суһал дьаһалтатын, киһиэхэ эйэбэс майгытын дьон умнубат.

В. ШАПОШНИКОВА,
норуот үөрэҕириитин
общественнай музейын
салайааччыта,